

Előfizetési ár:

Égész évre . . . 5 frt — kr
Félévre 2 „ 50 „
Negyedévre . . . 1 „ 25 „
Közsegeknek, körjegyzőknek és néptanítóknak :
Égész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Egyes szám 10 kr.

Kapható a kiadóhivatalban, Valentin K. fia, Weidinger N., Réz bányay J., Bóhm Manó, Engel Lajos kereskedésében és a fő-dohányüzetsében.

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetéseket

elfogad a kiadóhivatal (Ó-Posta-utca) Lye.-nyomda, hol mindenkor a legjutányosabb árak szabhatnak. Minden beiktatott hirdetés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nyílt-térben egy sor 10 kr.

Kéziratok

a szerkesztőségbe, (Ó-posta-utca Lye.-nyomda) küldendők.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ó-Posta-utca, Lyceumi nyomda.

Kéziratok nem adatnak vissza.

A budapest-pécsi vasut államosításához.

Ha a francziák I. Napoleon alatt a győzelem gyilkos művészetét a csatamezőn eltanulták, úgy e művészetet III. Napoleon alatt tökéletesen elfelejtették. Amit azonban mindkét Napoleon alatt megtanultak és még maig sem felejtettek el, ez a győzelem művésze az anyagi fejlődés csatamezején. A nemzetgazdaság e minta államának polgárai művészetök kifejtésében oly rendszereket követnek, melyeknek általános érvényük van és megérdemelnék, hogy uindentütt utánoztatnának. Így pl. 1887-ben a francia budget-bizottság egy tagja azon indítványt tette, hogy az államvasutak, melyekbe 800 millió ruházattal be, adassanak el magánosoknak, mert azok az államnak egy százalékkamatot sem hajtanak. Ez indítvány azonban egyhangul elvetetett és elhatározottat az államvasutak további fenntartása azon okadatlással, hogy a kamatveszteség, melyet az államkincstár szenved, csak látszólagos, melyet az államvasut, azon figyelem által, melylyel a földmivelés, ipar és kereskedelem érdekei iránt van, közzvetett uton sokszorosan kiegyenlít.

E fölfogás helyességét egy gondolkodó ember sem vonhatja kétségbe, legkevésbé pedig mi baranyiaiak, kik eddig túlságos tarifák és a vasuti forgalmi közegnek bosszantásai révén tisztességesen nyuzattunk és elnyomattunk, mit azonban szívesen feledünk, hogy a budapest-pécsi vasutnak állami kezelésbe menése által bekövetkezett megváltásunk örömét meg ne keserítsük.

Es örömtünk annál nagyobb, miután e megváltást legalább ez idő szerint éppen nem vártuk. Geniális sakk húzás volt ez a kormánytól, melyért őt méltán megérdemlett elismerés illeti. De ily geniális sakk-húzás csak oly kormánynak sikerült, mely sem az „abug“-okra, sem a „guyony“ „hoch“-okra nem hallgat, hanem csak arra törekszik, hogy elérje azt a mire az országnak, hogy kifejlődését nyugodtan folytathassa, szükségé van. A délnyugati állami vasuthálózat még mindig kapcsolat nélkül álló vonalainak összekötése most már annál nyugodtabban várható be, miután a fő-csomó-kötés sikerült.

A baja- báltaszéki, pécs-szegszárdi szakadt fonál összekötése most már ép oly rövid idő kérdése, mint a déli vasut felfogó karjainak elkertülése a barcsgrádeczi és sziszek-károlyvárosi kapcsolat után.

Nem kicsinyeljük ugyan-e még hátralévő munka fontosságát, de azt hiszszük, nem találunk ellenzésre, ha azt mondjuk, hogy e hátralévő munkálatok ma már sokkal könnyebben keresztül vihetők, miután az állam szekere, mely 1867-től 1875-ig oly utakon járt, hogy zálog és uszora kamatok nélkül 5 garast se kaptunk hitelbe; míg ma? Az állam hitele ma erős és szilárd. De mondják ezt el a szónokok, s akkor még szebben fog hangzani, mint a milyen valósággal.

Bizonyára nem kis munka volt ez, amit Tisza Kálmán kormányzása 14 éve alatt végzett. És működése jutalma? A tiltakozó körmenetek, „abzug“ kiáltások és botrányok a parlamentben.

De azért: a karaván halad. . .

Néprajzi (ethnographiai) társulat Pécssett.

Intelligentiánk színe-javának részvételével és helyesléssel nagyszabású mozgalom vette kezdetét e héten városunkban.

A cél: egy ethnographiai társulat alakítása, mely a budapestivel kapcsolatban, de mégis önállóan működjék: részint adatokat gyűjtve a történet, régészet, a né nyelv, néphit, népszokások, az anthropológia, statistika, szóval: a nép szellemi és anyagi életének kimeríthetetlen bányájából, részint pedig önállóan földolgozva ez adatokat.

A legmelegebben üdvözljük e mozgalmat, melylyel régi vágyunkat látjuk megvalósulni: egy központba vonni és öntudatos munkásságra irányítani városunk és megyénk szellemi erőit és midőn meggyőződésünket fejezzük ki, hogy e mozgalmat minden városa és megyéje kulturája és jó hírneve iránt érdeklődő polgárnak támogatnia kötelessége, és hogy azt bizonyára támogatni is fogják. Átadjuk a szót a tudósítónak.

A hétfői nap tolyamában a következő hírvő bocsáttattak ki városunkban: Tisztelettel kérjük: sziveskedjék ma, hétfőn d. u. 5 órakor a „Pécsi Nemzeti Casino“ zongora termében tartandó értekezletre megjelenni. Az értekezlet tárgya: egy Dunántúli Néprajzi Társulat alakításának megbeszélése. Alairva: dr Gerecz Péter, dr Katona Lajos, Strausz Adolf és Feiler Mihály.

A megívásra — az idő rövidsége dacára — városunknak minden szépért és nemességért buzgó férfiai közül számosan jelentek meg. Ott voltak: J es z e n s z k y Ferenc alispán kir. tanácsos, B á n f f a y Simon közjegyző kir. tanácsos, B a r t o s s á g h Imre megyei főjegyző, O p r i s Péter posta és távirda igazgató, S a l a m o n József tanfelügyelő, F e k e t e Mihály városi tisztviselő.

A „PÉCS“ TÁRCAJA.

Koldulás.*)

Az én udvaro csöndes szokott lenni; annyival inkább feltűnt az a láрма, a mi a hét folytában kétszer is kirémítet a szobámból.

A mint az egyik alkalommal a lármára tekintek az ablakon, ott látok egy piros poszgás vándorló legényt, épen e szavakkal bőszítő szolgálómat: „micsoda ember a maga gazdája, hogy csak egy krajcárt küld ki . . . itt hagyom neki emlékké . . . (itt következik, hogy a gazda mit csináljon neki) és azzal elhajította a krajcárt. Felfortyant bennem a „nőmös vér.“ kiszaladtam, hogy . . . megkeressem a krajcárt . . . de nem találtam meg.

A másik alkalommal szintén egy vándorló csapott lármát a szolgálóval. Ez már nem dobtá el a krajcárt, hanem tárt torokkal „elsúlyedést kívánt gazdástól az ilyen krajcáros háznak“ és a szolgáló szavaira, hogy mért nem megy dolgozni, nemes indignatioval replikázott: „nem vagyok olyan bolond mint maga, hogy dolgoz-

*) Sietek megjegyezni, hogy ez a cikk rem csupán egy közönség, nem egy főbíróra vonatkozik, hanem általánoságban az egész országra.

zam, mikor a nélkül is megélek.“ Erre a be szédre már csakugyan nem tudtam magam törtéztetni, hogy hozzá ne ugorjak és ne adjak neki egy .. hatost bocsánatkérés mellett, hogy számos tagból álló családomra való tekintetből többet nem adhatok.

A héten megolvastam, hogy ugyan hány kéregető jöhet be hozzám. Bejött 29; e közül 17 nem tudott magyarul; s pedig nem ez volt a leglátogatottabb hét. Egyre-másra 40 krt visznek el tőlem hetenként. Ezt az indirekt adott kissé sokaltam és erősen háborogtam . . . titokban és még nagyobb bosszankodással duzzogtam, hogy az állam — elég lévén nekem a direkt adó — mért nem szabadit meg az efféle indirekt adó-zástól. A háznak gazdástul való elsúlyedés kívánásért nem is kívánok elégtételt, mivel a ház fundamentuma kemény sárga földbe van rakva. De megennyható-e és sérelmemet több lakótársam panaszkodása, kiknél még nagyobb gorombaságok is elkövetettek.

Nes tehát mit tehettem volna mást előszőr, mint hogy szídtam a jegyzőt . . . de csak magamban. Ugy gondoltam hirtelenében: ő a község vezére, a bíró tanácsosa, a törvények őre (már t. i. a faluhelyen) . . . mért nem intézkedik hát a csavargók ellen is? De talán nem is tudja, hogy a községben mennyi kéregető jár;

jegyző házához nem mernek menni. Elmegyek én, elpanaszolom neki minden lakótársam panaszaát. A mint a kis ajtaját kinyitom, hát egy vörös szakállú részeg vándorlóval ütdőm össze . . . Visszafordultam. Hisz tudják itt az én panaszomat én nálam nélkül is. Aztán nem is szídtam többé magamban sem, mert meggyőződtem, hogy ő is csak olyan áldozat, mint én.

Hát most máshoz fordulok. A főlizolgabiróságához. Van törvény a koldulás ellen. Miként van az megtartva? E kérdésnek feleletéért a főlizolgabiró felelős. Ki volt adva a közönségi bíráknak? Igyekezett-e tudomást szerezni arról, hogy az alantas közég által végrehajtatik-e a felsőbbség rendelete? . . . Ez nem csupán a koldulásra áll, de minden közigazgatási ügyre.

Ha én főlizolgabiró volnék, — pedig 5—6 évig szeretnék lenni, — így eselekedném: Bíró választáskor felolvasnám a bíró s az egész község előtt a bíró által végrehajtott minden rendeletet. Aztán hónapok mulva meglátogatnám az egész járásonat s újra felolvasnám a négyülésben a rendeleteket, s felhívnam a polgárokat, hogy kinek miben van tudomása arról, hogy valamelyik rendelet nincs-e elhanyagolva? kinek mi indítványa volna közönséget illető? Bizonny így sok rendetlenséget megszüntethetne és sok egészséges esznehöz juthatna a hatóság.

ügyész, A n g y a l Pál törvényszéki bír., N a g y Jenő megyei alügyész, G r ü n h u t Ignác ügyvéd, L o e w y Lipót orvos, M a k s a y Zsigmond főreáliskolai tanár, L i s z k a y Bálint pénzügyi fogalmazó, R e p i c h Vince polgári iskolai igazgató s a meghívó aláírói. Megemlítjük, hogy a meghívottak közül többen, akik elfoglaltságuk miatt az értekezleten meg nem jelenhettek, az eszme támogatásához való hozzájárulásukat előzetesen is kifejezték: így: A d i n g e r János polgármester kir. tanácsos, D r a g o n e s c u Dömjén pénzügyigazgató, K r a s z n a y Mihály kir. tanácsos, M a j o r o s s y Imre városi főjegyző, Z s o l n a y György kir. ügyész, B l u m Béla kir. főmérnök, D i s c h k a Győző reáliskolai igazgató, dr L u k á c s Adolf jogtanár, E g r y József, dr J o b s t László, H o r v á t h Antal és dr N i c k A l a j o s ügyvéd, V á r a d y Ferenc, H a k s c h Lajos, L e n k e i Lajos hírlapírók stb. stb.

Az értekezletet Jeszenszky Ferenc alispán megnyitván, a jegyzői teendőik végzésére fölkerítte F e i l e r Mihályt, dr K a t o n a Lajost pedig előterjesztésének megtételére, ki a jelen voltak nagy figyelmel a következőket mondotta:

Mélyen tisztelt Uram! Midőn e pillanatban önközött felszólalok, két ellentmondó érzés fogja el lelkemet. Ez érzések egyikét majdnem bizalomnak, de legalább is reménynek szabad neveznem, ha meggondolom, hogy mégis csak kell valami vonzóerőnek lennie egy oly eszmében, a mely szükséges meghívásunkon alig áttetsző mivolta dacára is elég figyelmet tudott kelteni a tisztelettel meghívottak közül azokban, a kik kérésünkre itt megjelenni költöztek. Fogadják e szíves készségünkre és alábbi szerény előterjesztésem kegyes meghallgatásában tanúsítandó türelmükért előre is legmélyebb köszönetemet. Köszönetet kell még tovább mondanom a Casino T. Igazgatóságának, a ki lekötelező előzetes engedéllyel volt szíves az értekezletünkre e termet átengedni.

Midőn az imént két ellentmondó érzelmről szóltam, a másodikom aggódó kétségemet értettem; kétségemet az iránt, vajon csak valamennyire is ki fogom-e elégíthetni úgy a jelenlévő t. urak, mint megbízóm hozzám költött várakozását.

Élénken érzem ugyanis és azt hiszem, érzik velem együtt meghívónk többi t. aláírói is, hogy merész lépést kockáztattunk, midőn Pécs város intelligenciájának színe-javából ide kértük azokat, a kikben úgyünk iránt legalább némi érdeklődést eleve feltehetünk. Merésznek kell mondanom e lépést első sorban azért, mert nem a legkedvezőbb megítélésnek teszi ki magát manapság, az egyesületi élet tultengésének korában mindaz, a ki egy új társulat alakításának eszméjével lép a nyilvánosság elé. De merész volt lépésünk azért is, mert vele mindjárt azon felelősséget is magunkra róttuk, hogy itt felvetendő eszménket praesentabilis alakban bocsássuk a tisztelt gyülekezet hozzászólása elé, a mi más szóval annyit tesz, hogy a magában egészen derék dolgoknak esetleges elejtéséért a mi gyenge szavunk és védőképességünk fogja érni a jogos vád és lesújtó ítélet. Ha mindezen nagyon is meggondolni való akadályok dacára mégis megkockáztattuk e lépést és ha különösen én, a kit e városban szerény működésem körén kívül alig ismernek, ha én ifjú korom dacára minden tekintetben gyenge szavamat fel mertem emelni

De térjünk vissza a csavargókhoz, vándorló legényekhez, kik közül nem egy: rabló és gyilkos. A melyik nem tudja kimutatni, hogy fél év alatt dolgozott egy huzamban egy hónapot, azt be kell börtönözni s ott munkát adni neki, favágást, ásózást, kapálást stb. s ott tartani addig, míg annyit nem keres, a mennyivel hazájába tölöncolható lenne.

A csendőrök járnak az országotokon, szedjék össze őket. Vagy állíttassék minden községben koldusbírói hivatal. Fizetése, az új évi gratulációk mintájára, — megváltásból kerülne ki. Minden ház fizetne koldus-váltásért. Én ajánlanék évenként 5 frtot.

Egyébiránt én felmutattam egy sajtó sebet, nem az én dolgom a gyógyítási mód feltalálása. De azt minden becsületes polgára a hazának megvárhatja, hogy a már egyszer van törvény az ő érdekében is, hát tartassék is meg az.

Hetesy Victor.

az ügy érdekében, úgy meg lehetnek róla győződve t. uraim, hogy az eszme iránt való lelkesedés és buzgalom czímén kívül még külső kötelezősége is kellett ahhoz járulnia, hogy csendes visszavonulástomból legalább 1 órára a nyilvánosság sikos talajára kilépjek.

Arról van szó m. t. uraim, hogy a néhány héttel ezelőtt szűz auspiciumok közt megalakult „Magyarországi Néprajzi Társulat“ központi szervezetével később megállapítandó módon kapcsolatba hozható vidéki egyesületek alakítsunk, a mely e városban útnál fel táborokarat, hogy lassankint mind szélesebb körre terjedve, ha lehet, az egész dunántúli kerületet működése keretébe vonja. Hogy e működésnek mi lenne tulajdonképeni tárgya, annak itt csak futólagos vázlatát kívánom adni, úgy a mint az a dolog természetéből a központi társulat programja és alapszabályából a mi helyi viszonyainkra alkalmazottan, szerény nézetem szerint körvonalazható. Szükséges lesz azonban itt e célra legalább néhány szóval, a néprajz fogalmának kellő megvilágítása előljből, az e néven összefoglalt vizsgálati tárgyak tudatba lépésének és tudományos feldolgozásának fokozatos fejlődését is megemlítenem. Századunk huszas évein innen, Angolországból Franciaországba, majd pedig Németország és Ausztriába is áttérjedve, mindegyre nagyobb figyelmet irányult az embernek, mint egyének és mint társadalmi lénynek azon tudományos irányban való megfigyelésére, a mely az anthropologia, ethnographia, ethnologia, tehát az ember és néprajz v. népiséne kapcsolatos és egymást kiegészítő szakmákban fajunknak a múltban és jelenben lehető részletességű kutatónt anyagi- és szellemi képét szerves egészbe törekszik foglalni. Ennek a tudományos iránynak a legkülönbözőbb szakokban működő hívei, nyelvészek és történetbivárok, régiségkutatók és a nemzetgazdaságtan képviselői, sőt még az aethetikuskok és művészek sorából is mindazok, a kik a stílyt nem merev absztrakciónak tekintik, mondóm a legkülönbözőbb tudományágak képviselői találkoztak immár a külföldön és napról-napra bensőbb együttműködésben haladnak ott, a hol az említett tudományok közös kapását közös tárgyukban, az ember jelene és múltjának felderítésére irányuló közös törekvésben elég élénken kiéreztek. Megtörtént az ismét Angliából kiindulva, Nyugat-Európa minden államában és még a legutóbbi időkben litthon is, a már említett Néprajzi Társulat megalakulása útján.

Kár, hogy ily későn! Így kell fájdalommal felsőhajtannunk, ha arra a tömémentelen kincsre gondolunk, a mely előideink e részben tanúsított gondatlansága miatt örökre elveszett. De jobb későn mint soha, ezzel vigasztalhatjuk magunkat akkor, midőn a nivelláló kultúra haladását tekintve, a sok enyészetnek indult néprajzi érdekes tanulmánytárgy mellett még mindig óriási tömegét látjuk a menthető és megőrizhető becses dolgoknak. Élénken fel kell támadnia a mentés, a megőrzés e vágyának lelkiünkben különösen akkor, ha mint e városban és annak gyönyörű vidékén járva, lépten-nyomon a leghálásabb ethnographiai és történetrégiségtani feladatokkal találkozunk. Nem hiszem tehát, hogy Önök, m. t. Uram, velem együtt mélyen át ne lennének hatva az imént felszínre vetett eszmének, egy városunkban szervezendő néprajzi társulatnak, sürgetően szükséges, fölötté időszéri és hálás voltától. Hogy én az ilyen társulat, működésének tág körébe mi mindent szeretnék be vonna látni, azt szíves engedelmökből röviden a következőképen szeretném vázolni. Kiterjesztené egy ilyen egyesület első sorban figyelmét városunk és a megye múltjának mentül behatóbb és részletesebb felderítésére, tehát a dolog természete szerint elejébe jönné ilyenformán egy tudomásom szerint itt helyben már régebben felmerült oly irányú törekvésnek is, hogy Pécssett egy történeti és régészeti társulat alakíttassék s ennek munkásságából kifolyólag s részben azt támogatván, egy városi muzeum létesíthjön. Kiterjedne azután a néprajzi társulat gyűjtő és feldolgozó munkássága a néppelvre mint ilyenre, tehát a vidékünkön élő nemzetiségek dialektusaira, még inkább azonban a népszellem mindazon nyilvánulásaira, a melyek népköltészet néven összefoglalva a leghálás kutatás tárgyát képezik világszerte. Felölelné a néphit és néptudat minden tárgyát, a babilonát, a mythologiai nyomatok stb. Tüzetes vizsgálata tárgyává tenné a népelet anyagi és szellemi részével foglalkozó szakosztályában a nép táplálkozásai, ruházati és lakásvizonyait, a

butorzatot és egyéb használati eszközöket, a népi- ipart és művészetet, továbbá a népszokásokat, szóval a néplélek nyilvánulásának minden jelentős mozzanatát.

Arra kérem már most Önöket, m. t. Uram, hogy egy a fentiekben körülírt feladattal és működési körrel szervezendő társulatnak Pécssett célba vett megalakítására vonatkozó becses nézeteiket kinyilvánítani, illetőleg a felvetett kérdéshez bármint értelemben hozzászólni szíveskedjenek.

Ez előterjesztés után felszólalt B a r t o s s á g h Imre megyei főjegyző, előadva, hogy egy ily féle társulat alakítása Pécssett nem új eszme és hogy az indítványozó itt már régtől fogva előkészített talajra lép. Helyesli a néprajzi társulat eszméjét, de tanácsosnak tartaná már a cimben jelezni a társulat működésének több irányait: minők a történet, nyelvészet, régészet és a tulajdonképeni ethnographia. Pártolja a megalakulás kimondását és szükségesnek tartja egy szervező bizottság kiküldését.

Dr G e r e c z e Péter nagyon megfontolónak tartja, hogy milyen működési irány jeleztessek a cimben, mert a néprajz számtalan tanulmányi tárgyai között alig van olyan, mely ilyen formán a cimben külön megjelölést nem érdemelne. A „néprajzi társaság“ elnevezést szarerecsésnek és teljesen megfelelőnek tartja, különben maga is hozzá járulván ahhoz, hogy a társaság szakosztályában mentül több áru munkásságot fejtsen ki, amely munkásság szép eredményekkel kecsegtet, mert Baranya és Pécs, mint az egykori Pannonia fővárosa, egy a néprajzi, mint a történelmi kutatások classicus földjének nevezhető.

B á n f f a y Simon óhajtja, hogy kezdetben csak a legszűkebb körre szorítkozzunk és az „ethnographián“ kívül a cimben ne tart egyebet bevezendők. Számításba kell venni az esetleges indolentiát, melyel működésünk kezdetén találkozhatunk és a fölmerülő nehézségeket, a melyeket bizonyára nem túloz, midőn azt tartja, hogy csak magának Pécs városának és legközelebbi vidékének ethnographiai szempontból való földolgozása is elég dolgot fog alni. Később ha a társulat fejlődni fog s — működési köröként a dolog természetéből folyólag tágul. Különbben is az ethnographia elég széleskörű fogalom arra, hogy abba az itt szabó jött tudományágak felvehető legyenek. Azért egyelőre csak o y működési kört vonjunk a társulat számára, melyet be is tudunk tölteni és mely bennünket képességeinken fölül nem kötszle.

Ez általános helyesléssel fogadott szavak után Strausz Adolf helyes orientálistánk, a „Gazetta de l'Orient“ szerkesztője és alapítója, ki a Budapesten legközelebb alakult „Ethnographiai Társulat“ képviselőjeként részt vett az értekezleten, hangsúlyozva, hogy kár minden pillanattért, melyben nem sietünk előggé Baranyamegye és Pécs ethnographiai kincseinek és történeti emlékeinek megmentésére és őrmét jelezni ki a fölött, hogy a megjelentelek oly egyértelemmel lelkesednek a néprajzi társaság eszméje iránt, minden további vitát a cim és részletek fölött időfelöltinek tart, minthogy ezek megállapítása úgy is a szervező bizottság feladata. Épen ezért szükségesnek tartja, hogy az értekezlet tulajdonképeni tárgyára térve a megalakulás kimondását, és egy szervező bizottság megválasztását. — Erre Bartosságh Imre kijelentvén, hogy Bánffy Simon indítványához és okdatolásiához hozzájárul és hogy ő a társulat feladatának a cimben való részletezését úgy is csak a közönség tájékoztatására való tekintetből kívánja a vonna, a mely czél azonban a sajtó útján is elérhető — az értekezlet elé a következő határozati javaslat terjesztett be:

„Mondja ki az értekezlet, hogy a dunántúli részre egy néprajzi társulat megalakulását, melynek székhelye Pécs lenne, általánosságban helyesli és ahhoz hozzájárul.“ Egyuttal szervező bizottságot küld ki a maga keléből azon utasítással, hogy a szükséges alapszabályokat és a szervezési módozatokat dolgozza ki oly formán, hogy azok az alakuló közgyűlés elé terjeszthetők legyenek.“

E határozati javaslat Bartosságh Imre azon módosításával, hogy a „Dunántúli részre“ kifejezés helyett „B a r a n y a i“ tétessék, egyhanglag elfogadott és a szervező bizottságba J e s z e n s z k y Ferenc alispán elnöksége alatt a következők választottak be: A n g y a l Pál, B á n f f a y Simon, B a r t o s s á g h Imre,

dn Békffy Remig, Bolgár Kálmán, Fekete Mihály, Feiler Mihály, Grünhut Ignác, dr Gerecz Péter, Horváth Antal, Haksch Lajos, dr Kossutány Ignác, dr Katona Lajos, Lenkey Lajos, dr Loewy Lipót, Mátyás Flórián, Majorossy Imre, Nagy Jenő, Opris Péter, dr Rézbányay József, dr Schauerk Bódog, Schneider István, Salamon József, Vécsey István, Várady Ferenc.

Az értekezlet tagjai lelkes hangulatban oszlottak szét azon tudattal, hogy szép, nagy és szükséges intézmény megvalósítására téve meg az alapvető munkálatot, legjobb tehetségük szerint járultak Pécs sz. kir. város és Baranyavármegye kulturális színvonalának emeléséhez. Lelkesedések és ügybizottságuk bizonyára 100 és 100 követőre fog találni.

FARSANG.

Az izraelita négyelet március 2 ikán tartott táncestélye, mely a farsang egyik legsikerültebb mulatsága volt. 244 frt tiszta jövedelmet mutat föl. A részletes kimutást lapunk legközelebbi számában fogjuk közölni.

*

A közcacsora, mint minden évben, az idén is igen látogatott volt. A tiszta jövedelem a 400 frtot meghaladja és ez — a jótekonyság szempontjából — igen örvedetes eredmény. A táncosnők szép koszorujában ott voltak: Aronffy Nina, Christoph Irma, Cseh Anna, Driesz Nelli (Pécsvárad), Dulánszky Irma és Riza, Dobszay Mariska, Friedl Tóni, Gaál Aranka, Hoffner Melanie, Hoffmann Mariska, Horváth Mariska, Kalivoda Ilka, Klesch Maresa, Kovácsics Mariska és Ilka, Krause Gizella és Irma, Krausz Matild (Üszögh), Lechner nővérek, Moravitz nőv., Nendtvich Vilma, Nagy Flóra, Nowotarszky nőv., Obotó Lujza és Giza, Pföffer Ilka, Pillner Anna, Repich Mariska, Rihmer Olga, Ratkovits Ilka, Rozgonyi Ilka, Salamon nővérek, Takács Zseni, Tálassy Irma, Tallián Zseni és Ch. Varga Takla, Váry Piroska és Mariska, Wittenbarth Riza, Zöld Etelka és Mariska, Zelesny Mariska, Zille Etti és Zimmermann Ottilia kisasszonyok és számos szép menyecske. A jókedvű mulatság hajnalig tartott.

*

A szigetvári önk. tüzoltók hiányzó szerelvényeik beszerzése céljából 1889. március hó 17-én a „Korona” vendéglő nagytérképében zártkörű táncestélyt rendeznek. Kezdeté 8 órakor.

LEGUJABB.

TÁVIRATI KÖZLEMÉNYEK.

A képviselőházból.

Budapest, március 8-án déli 12 óra. (A „Pécs” külön távirata.) A véderőjavaslat fölött folytatott vitában Gullner Gyula másfélórát tartó beszédben a 25. § ellen szólott, csatlakozva Bolgár Ferenc határozati javaslatához.

A KÜLFÖLDRŐL.

Milán király lemondása.

Budapest, március 6-án d. u. 5 óra. (A „Pécs” külön távirata.) Milán sz. király ma fia: Sándor trónörökös javára lemondott és kezébe a hűség esküt letette. Regensek: Risztics, Velimrkovics és Protics, kik a 12 éves Sándor nagykorúságáig kormányoznak.

Belgrád, március 8. d. u. 2 óra. (A „Pécs” külön távirata.) Milán király fia javára történt lemondása alkalmából kibocsátott proklamációjában lemondása okául kijelenti, hogy ő erejét teljesen fölemészte érzi. Szerbia új aera előtt áll, mely új erőt igényel, melyet azonban ő nem érez magában. Reményét fejezi ki, hogy a regensek a külügyi politikát akként folytatandják, hogy a Balkánfélszigeten a béke továbbra is megőriztetik — Milán ex király- és fia

Sándor a napokban Budapestre utaznak I. Ferenc József 3 felségéhez.

London, március 8-án d. u. 3 óra 50 perc. (A „Pécs” külön távirata.) Az ide való összes lapok Milán lemondásában az orosz politika diadalart látják és elítélik Milán eljárását.

Páris, március 8-án d. u. 4 óra 10 perc. (A „Pécs” külön távirata.) A lapok félnek, hogy a szerb változással kapcsolatban a keleti kérdés újra napirendre kerül.

HIREK.

Uj királyi tanácsos. Ő felsége a király nádosi Nádasz Kálmánnak, a baranyavármegyei gazdasági egyelet elnökének a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta. Örvendünk, hogy a királyi kitüntetés ily méltó férfit ért. Nádasz Kálmán azon polgárok közé tartozik, kik nemcsak minden körülmények között pontosan teljesítik kötelességeiket, de a kötelesség teljesítése közben még a legnagyobb áldozattól sem ijednek vissza. Fogadja kitüntetése alkalmából annyi számos barát és tisztelő jó kívánataival együtt a miénket is.

Rendjel adományozás. Ő Felsége a király Littke József pezsgógyár-tulajdonosnak és Rath Mátyásnak, a kereskedelmi és iparkamara elnökének a kereskedelem és ipar terén különösen a pécsi kiállítás körül szerzett érdemei elismerésül a *Ferencz-József-rend lovagkeresztjét*; ugyanezen címen dr Záray Károly kereskedelmi és iparkamarai titkárnak, úgy Hoffmann Károly gyárosnak a *koronás arany érdemkeresztet*, Rupperecht Nándor iparosnak pedig az *arany érdemkeresztet* adományozta.

Jó kívánatok. A jó kívánatok egész özöne hullt e héten városunk azon férfira, kik a királyi kegyből kitüntetésben részesültek. Örvendünk e kitüntetéseknek, mert városunk polgárait érte, de még inkább örvendünk azért, mert e kitüntetés arra méltó polgárookra esett. Rath Mátyás, Littke József városi életünk jeles tényezői, dr Záray Károly a pécsi kiállítás körül hervadhatlan érdemeket szerzett, mely kihat Pécsen kívül Baranya és a szomszéd megyékre is. Hoffmann Károly, Rupperecht Nándor derék iparosok, kik iparukkal nemcsak magukat, de a várost is emelték. Az ő kitüntetésök kihat Pécs városára is, mely ily polgárookra valóban büszke is lehet. Haladjanak a kitüntettek az eddigi uton tovább, ez nekik is, városunknak is csak dicsőséget hozhat.

Pártállás-változtatás. Pécs város függetlenségi és szabadelvű párti választóira nézve, kik Perczel Miklóst egyhangulag képviselőjükké választották, bizonyára elég érdekes lesz az az új-ság, hogy képviselőjük, mint a fővárosi lapok írják, a pártönkivüliséggel szakítva, belépett a mérsékelt ellenzék pártjába. Tiszteljék a képviselő szabad elhatározási jogát és egyéni függetlenségét, de azt hisszük, nem tévedünk, midőn azt mondjuk, hogy ily pártállás változtatás a kerület híre-tudta nélkül nem ejtható meg — a választók elitélése nélkül. Hiszünk is, hogy képviselőnk — legalább utólag — módot fog találni e lépése megvilágítására.

Küldöttség a közlekedésügyi miniszterhez. Nagy számú küldöttség fog vasárnap Károly Kálmán főispán vezérlete alatt városunk és megyénk nevében Baross Gábor közlekedésügyi miniszternél tisztelegni, hogy a miniszter figyelmét azon alkalomból, hogy a budapest-pécsi vasút államosították, városunkra és megyénknek fordítsa és jóakarattal megnyerje. A küldöttségben részt vesznek: Ailinger János polgármester, (ki ez ügyben a főispánnál már szerdán a fővárosba utazott), továbbá: Troll Ferenc praelatus, Littke József, Ráth Mátyás, Majorossy Imre, Károly Ignác esperes, Fekete Mihály, Koch Ferenc, dr Gabauer Lor. Engel József dr Zray Károly, dr Diempff Sándor, Kindl József, Eizer János, Papp József, Bató Imre, Ratkovics Ferenc, Jankovits Hugó, Sipőcz István, Szeifritz Antal, Lauber Rezső, Köröszöts Imre, Feiler Mihály és a megyétől és ipar kamartól is többen. A küldöttség szombat délebb utazik el. Legyen sikere fáradozásuknak!

Nagylelkű adomány. Pribéri és vucsinl Jankovich József nagybirtokos a pécsi színház-alap javára 300 frtot küldött a város tanácsához.

Hymen. Hétfőn teggel 1/8 órakor vezette oltárhoz Laubheim er Xavér Ferenc alsó-lendvai közügyező az apákéi templomban Trepiny Paula k. a. t. — Spiegel József pécsi kereskedő f. hó 26-ikán vezeti oltárhoz Veszprémben Fischer Róza k. a. t.

Dr. Loewy Lipót orvos, a közegészségügyi tanára középiskoláinkban, hétfőn d. u. 6 órakor fölvásást tart a négyelet helyiségében a színház-alap javára „Élményeim Bagdadban és Babylonban” címmel. Az érdekes fölvásásra polhivjuk olvasóink figyelmét.

Március 15-ikét jogakademiánk polgársága az idén méltó kegyelettel fogja megünnepelni. Az évforduló péntekre esvén és e nap nem lévén alkalmas ünnepélyességek kifejtésére, az emlékünnap 14-én, csütörtökön fog megtartatni, a jótekonny négyelet (kert-utcai) nagytérképben. Az ünnepély sorozata: 1. Megnyitó beszéd. tartja Küllay Pál. 2. „Talpra magyar” Petőfytől. szavalja Csák Károly. 3. Emlékbeszéd, tartja Szinkovits Károly. 4. 1848 március 15-ének történelmi méltatása, felolvassa Parragh Antal. 5. Alkalmi költemény Kasza Gy. Józseftől, szavalja Philipp Ferenc. 6. Záróbeszéd, tartja Egy Dezső. Az ünnepély kezdete 1/6 órakor este. A t. vendégek kéretnek pontosan megjelenni, mert az ünnepély egyes pontjai alatt a terem ajtói zárva maradnak. Ugyanezen napon este 8 órakor a „Nemzeti Sirocsarnok” áruvagyteremben díszbancok lesz, mely iránt városszeretők nagy érdeklődés mutatkozik és így az bizonyára fényes lesz.

Dr. Gerecz felolvasása Madách és a ember tragédiájáról, melyet a pécsi színház javára tartott, bővített alakban épen most hagyta el a sajtót, s a könyvkereskedésben és a színház-alap javára rendezett felolvasások estvéin a pénztárnál 25 krajczárért kapható. A kik hallották a felolvasást élveken emlékeznek annak frappans hatására, melyet a szerző emelkedett állaspontu fejtegetésű és hévűl áthatott szép stílusa keltettek. Szerző a csinos kiállításu terjedelmes fizet tiszta jövedelmét szintén a színház-alap javára szentelte, de ettől eltekintve is e nemben élvezetesebb és tanulságosabb olvasmányt alig ajánlhatnánk olvasóink figyelmébe, mint e becses művecskét.

Szavaló estély Lewinsky József. a bécsi udvari színház tagja, csütörtökön tartá szavaló estélyét a Hattyuban, mely ez alkalomra rendkívül nagy és díszes közönséggel telt meg. A műsor igen gazdag volt. Szavalásra került: „Die Blutrache” Geibeltől, „Die Wallfahrt nach Kevlar” és „Donna Klara” Heinetől, „Die Dörper Tanzeise” és „Der Vogt v. Tenneberg” Scheffeltől, „Der Zauberlehrling” Goethétől, „A walesi bárdok” Glücksmann Henrik fordításában Arany Jánostól, „Adelgund” kisasszony Kiss Józseftől és számos dalt és költeményt Neugebauer fordításában Petőfytől. A művész, ki igen szépen szaval és inkább az érzelme-szinezésre mint a hangfestésre ügyel, (bár ebben is mester), nagy hatást ért el, különösen a Wallfahrt-tal. Donna Claraval és a Dörper Tanzeise val. Kevesebb volt a belsősiker (a külső frenetikus taps kíséretében jelentkezett) Petőfy darabjainál, de ez nem az ő, hanem Petőfy költészetének a hibája, és e hiba: hogy Petőfy csak magyarul az, a mi Németül is szép, és bármely más nyelven is, de költői remek csak magyarul. — Apropos — és ez Valentin urnak: jó volna talán már egyszer itthon is szótneznünk és a külföldi művészeket kissé pihentetve, hazai művészeket nyerni meg ily estélyekre. A pécsi közönség szívesen látná a hazaiakat is!

Farsangi estélyek. Kettő is volt a héten és pedig az egyik a „Dalkoszorúé”, a másik a „Dalárdáé”. Mindkettő nagy közönséget vonzott, a „Dalkoszorú” még nagyobb, mint a meunyi számára ülőhely volt a Scholz-féle sörcsarnokban, (még a hírlapíróknak sem jutott asztal, pedig az előbbi években mindig volt ez irányban gondoskodás.) No de, ha hely nem volt, annál több volt a taps. — A „Dalárda” estélyén kisebb közönség volt, mint rendszeren ily alkalmakkor lenni szokott. A műsor igen változatos volt, a tréfás darabok között nagy és általános hatást keltettek a Haksch Lajos hírlapíró tréfás kuptái és versikéi, mutatványai. Az ő előadásai kipeztek az estély savát borsát. Sajnálattal láttuk, hogy a „Dalárda” nem fordított kellő gondot arra, hogy az előadott tré-

fás dolgoknak valami becsük, értékük is legyen. Tulzással és készületlenséggel, midőn miután Schulze és Müller kuplónál láttuk, a szereplők még olvasni is nem tudták az előneklendő dalokat, nem lehet hatást elérni, de nem lehet, nem szabad hallgatóságot hívti sem. Valamikor nem így volt a „Dalárda” kabalében a szokás. Talán visszatérhetnék a régi nyomokra...

Vasuti szerezéssétség A Zikán báltárszéki vasut szászvárról jövő száznál megrakott teher vonata vasárnap esti 6 órakor Szaltnak és Mágocs közt kisklott. A mozdony 2 koccsal együtt a vágányból kizökkenvén, a többi koccsól elszakadt, részatosan haladt tovább az ottani nem magas töltésen lefelé, és csak vagy száz méternyi távolságban állt meg. A katasztrófának a mozdonyvezető esett áldozatul, kit halva találtak, egy másik alkalmazott pedig kettős csonttörést szenvedett. Mint leveleznök írja, a szerezéssétséget egy sin rossz állapota okozta.

„Por és hamu”. Elmúlt a vig farsang, elhangzott a báltermek zajos zenéje, elcsendesült a vidám táncz, vége a farsangnak, vége a farsangi örömeinek. Megvirradt hamvazó szerdának reggelle, megkondult a templomok mélabus hangraja s imára hívja a keszény világot. A ki még kedden éjjel széles jó kedvvel táncolt a sima parketten, örömtől sugárzó arcával élvezte a gyönyörteljes éj édes örömeit: szerdán — áhitattal eltelve, imával a szivben zárándokolt az Ur szentegyházába, hol azt mondja a szent íge: „Porból lettünk, porrá leszünk.” Színe jól esik a léleknek önmagába szállni, megbánni a múlt tévedéseit s átszellemülve élni egyedül a szépek, nemesek és jónak.

„Szavost Alphonz” az orsz. magy. gazd. egyesület pártfogása alatt álló termény- és bizományi olaj, gazdasági és kertészeti magvak és szükségleti cikkek üzlete a magkereskedelmünk terén kezdeményezett, a gazdák előnyére szolgáló reformokról széles körökben ismeretes. Nevezetesen a cég volt az első hazánkban, mely a magvizsgáló állomást a székely-olomzárólása tárgyában igénybe vette. Ez eljárás abban áll, hogy a magvizsgáló állomás minden egyes szálkót — ha heremag: arankamentessége, ha repamag: csiraképesége tekintetében — megvizsgál s ha jónak találta, saját olomzárával ellátja s beleteszti bizonylatát, a mely utóbbi a mag feltétlen arankamentessége, illetőleg csiraképesége tekintetében igazságtalan feltétlen biztosítékot nyújt. A cég az arankamentes heremagot és a repamagvakat ma már nemesek nem is szállítja másként mint állami olomzárral, hanem reform utján oly lépéssel előbbre ment, és hogy az ily biztos magot a kisebb gazdák számára is hozzáférhetővé tegye, azt ezental 5 és 10 kgmos csomagokban is állami olomzárral fogja szállítani. Az eljárásnak ily bevezetése természetesen ugy a cég, mint a megvizsgáló állomás részéről, a melylyel az egyetértőleg létesítve lón, nagy áldozattal jár és érte, mint csupán a gazdaságunk érdekét célzó intézményt előfizetünk figyelmébe ajánljuk, és támogatni kérjük.

Kimutatás a jótékony négyelet által f. hó 4-én rendezett közvacsora bevételei és kiadásai ról: Bevétel. Belépti jegyekért (idevéne 6 frt felülfizetést) — 417 frt. Pénczeli adományok 257 frt. Pezsgőért 146 frt 07 kr. Tea- és narancsokért 30 frt 02 kr. Szivarkákért 2 frt 91 kr. Összesen 863 frt. — Ebből levonva a kiadásokat 455 frt 50 kr, maradt tiszta jövedelem 407 frt 50 kr. — Kedves kötelességemnek tartom, hogy az egyleti választmány nevében őszinte köszönetemet nyilvánítsam a m. t. közönségnek, mind szives részvételeért, mind a kegyes adományokért, a szegények javára f. hó 4-én tartott közvacsora alkalmából. Pécsent, 1882. martius hó 8-én. Magyarly Rza s. k. alelnök.

KÖZGAZDASÁG.

Az alföld ármentesítéséről.*)

Egy hollandi mérnök levelei.

II. Levél.*)

Egy folyam, mely síkságon vonul keresztül, vizét — lehet mondani sohasem egyedül a síkságról nyeri, hanem forrás-hálózatából, mely, mint szívó-ér, a magassabban fekvő területhez tapad.

*) Lásd a „Pécs” f. évi I. 2. 4. 8. számait.

Az összegyűjtött vizet azután a folyó valamely tengerbe viszi, hogy az abból pára-alakban ismét fölszálljon és csapadékokká sűrűsödjenk és ez örök körmozgás változhatatlan, örök természeti törvények szerint megy végbe. Ha tehát valamely folyam-völgyben gyakrabban áll be áradás, ugy e bajon semmiesetre sem lehet barrikádok, azaz gátak emelésével segíteni, mert a csekély esés következtében a síkon, a hegyoldalokról hozott hordalék-anyakok itt könnyen lerakódnak; mi által az árterületek sok helyen ép annyival emelkednek, mint emelkednek évenként a gátak a gátkorona emelése által.

A katasztrófa-szerű árvizek tehát rendszeresen vagy gyorsított lefolyás, vagy megakadályozott összefolyás, vagy, ha lehet, mindkettő által akadályozható csak meg. Ha Drusus Kr. e. 45-ben kényserlve volt Nerus-Yselt, vagy a Drusus csatornát építeni, hogy az árvizet a Rajna jobb hajlásából a Zuider-tóba levezesse, ugy ő e nagy munkára annál inkább kényserlülte volt, mert azon meggyőződésre kellett jutnia, hogy itt csak a lefolyás gyorsításáról lehet szó; az összefolyás megállításáról azonban a kopár, meredek mészhegy oldalain az Alpoknak: a Rajna forrás-hálózatán szó sem lehet és ő e csatorna építése által, mely még ma is, közel 2000 év után céljának megfelel, elérte azt, hogy az áradások jelentékenyen apadtak és pedig annyival, hogy a gátak ismét és ismét hosszabb időre elegendő óltalmat nyújthattak.

A Tisza számára a lefolyás megkönnyítése azonban csak a Dunánál kereshető. Itt azonban javulásra alig gondolhatni, mert, ha a Vaskapunál a sziklazátónyok figyelmen kívül hagyatnak is visszahatásuk a víz sodra ellenében alig lenne észrevehető, mert itt a vizesési jelleg csak kevésbé tűnik elő, áradásánál pedig csaknem csöppet sem.

Ezen, a folyamnak a déli Kárpátok hegyszakadékaiból való kilépésénél megjelentető munkálatoknak van ugyan nemzetközi jelentőségök, Magyarországra azonban a hajózási akadályoknak eltávolításából több kár, mint haszon hármlanék, mert ez által a gabona behozatal az aldujai kikötőkből az északi gabna fogyasztó országokba akadályoktól megtisztított vízi utra találja, melyen — különösen Oláhország terményei Magyarországnak versenyt csinálhatnak; ezek azonban csak kereskedelmi tekintetek, melyekkel nem akarok többet foglalkozni.

(Folyt. köv.)

Pár szó a székeneggel való védekezésről és parhuzam az amerikai szőlők fás és zöld-ojtása között.

(Folytatás.)

Áttörek az amerikai szőlők kérdésére, mely kérdés oly részletességgel adatott elő a pécsi congressuson, hogy a figyelmes olvasó sokat okulhat, de a fás-ojtás előtti a zöld ojtás felett nem látom oly előnyösnek, hogy a fás ojtást kövessük kizárólag, és a zöldojtással csak kísérletezzünk továbbra is, mint az a javaslatban volt. A congressus határozata ugyan így hangzik: „Az ojtvány-szőlő védekezés továbbra is kísérletképpen ajánlatik.” — Ez is oly keveset mond, hogy alig több — a semminél. — Részemről most is, mint a congressuson határozottan a zöld szőlő-ojtás mellett vagyok, érve a baranyai zöld ojtást és ajánlom, hogy a kinek alkalmas és a phylloxera helyen is már diszlo amerikai tőkái

vannak, azokat okvetlenül zöld ojtással ojtssa ha, mert részemről a Molnár István előadó ur által előadott érveket nem fogadom el. A Joulie tanár által végzett görösövi és vegyelemzési adatok az előadás egyik legsarkalatosabb pontját képezik, miáltal a chlorozis okát kimutatja, de az ily irányu kutatás nem új dolog, és ha feltétlenül igazak lennének minden eshetőség között azon adatok, akkor is csak a fás ojtás ellenében lenna kimondva a vélemény és levonva a következtetés, de a zöld ojtás még érintetlenül áll.

Eddig is nagy badarságnak tartottam a szőlős gazdák ama fenkangu dícsokvársát, hogy 100 éves tőkékben áll a szőlőjök. Feltétlenül nincs szükségünk öreg tőkékre. elégedjünk meg 15—20 évig gyümölcsöző tőkékkel. Minden gazda besorozhatja szőlőjét 15—20 éves turnusra és ekkor még mindig juttalmazva lesz észszerű befektetése.

A Joulie tanár vegyelemzésének eredménye a következő:

„1000 gramm levélhamu tartalmazott:

	Egészséges ojtványonkál:	Beteg ojtványonkál:
Légeny-tartalom	27 90	35 26
Foszforsav	3 99	6 78
Mészoyd	32 98	33 30
Magnesiumoxyd	4 78	5 32
Kaliumoxyd	9 63	24 82
Natron	0 68	0 46
Vasoxyd	0 78	0 80

Ez elemzési adatok igen fontos tanulságot nyújtanak és pedig kimutatják, hogy a beteg ojtvány levelei több légenysavat, mászat és magnesiumot, körülbelül két annyi foszforsavat és kaliumoxydot tartalmaznak, mint az egészségeséi; ellenben a vastartalom még több a beteg levelekben, mint az egészségesekben s így az a már meglehetősen elterjedt theoría, hogy a chlorozis a vas hiányából keletkezik, elveszti hitelét.

Tehát az ojtott rész vastagodásának oka abban rejlik, hogy az ásványi tápanyagok a nemes részben fellelhetnek, de ez nem tudván kellő gyorsasággal feldolgozni, és az alanya levezetni, az ojtás helyén az anyagok felgyülemlenek.

Joulie azt a következményt vonja le kísérleteiből, hogy vagy bujjáb növéss fajokot ojtassunk a Kipáriára, hogy ennek dus lombozata jobban legyen képes a gyökerek által felvev sok tápanyagot feldolgozni.

Már most egy kérdés tolu előtérbe, vajjon a szemész, zöldojtás és sipolás által tartósabb ojtványok készülnek e — mint ez némelyek által már előre hirdettek — mint a fás ojtások után. Hát ez attól függ, vajjon a nemes rész képez-e dudorodást és sajnos, e téren már annyi tapasztalattal bírnok, hogy e kérdésbe igennel kell válaszolnunk, sőt már chlorozisban pusztuló szemzseket is bírnok felmutatni.*

Mindezen következtetések túlyomán részben a fásajtás alatt vágják a fit, s mégis az előadó ur által a fásajtás ajánlatik, s a zöldojtás csakis pótás és kiegészítésül. Hogy a chlorozis okának kutatása nem éppen új dolog, abból látszik, hogy a „Borászati Füzetek” 1873. évi évfolyamának 149—163. oldalain Benkovics Ernő e kérdéssel tüztesen foglalkozik, egy még előbb kelt közleményre válaszolva, pedig akkor még aligha lehetett ok éppen az ojtások miatt keletkezett chlorozisról beszélni a szőlőszet terén.

Benkovics kimutatni igyekszik szintén, hogy a sárgaság (chlorozis) nem is maga a betegség, hanem kórjel, mely több egymástól különböző hiánnyal a szőlőtől táplálkozásában lép föl; így kórjel a sárgaság.

- 1) Agg vagy gyenge életterejü tőkéknel.
- 2) Kedvezőtlen időjárás okozta szünetelésénél a táplásajtatási működésnek (Assimilations process.)
- 3) Légenytartalmu, izgató sok káros hatásánál.
- 4) Gyökerek nagyobbserü sértésekor vagy rothadásakor.
- 5) Ha a gyökérrendszer hiányos munkálás folytán a légkörtől elzáratik.
- 6) Tápszerek hiánya, mely a kérdéses értekezésben tárgyalt szőlőszárgaságunk oka is volt. Itt Benkovics a „Borászati füzetek” 1872. évi 11 számú füzetben Rác Vilmos által fordított cikre hivatkozik.)

Nagyon helyesen ki van abban ugyanis derítve, — mondja Benkovics, — miszerint beteg kókák levélzete, valamint venyigéje a (jó formán) ugyan azon talajból kiszedett egészséges egyének kalia és natrontartalmának csak felét teszi ki; ae beállott a beteg növényeknél a káli- és natron hiányával tapasztalható pótlási igyekezős is. Látjuk, miszerint a beteg leveleknél és venyigéknél a káli és natron fogytával elszaporodott a többi rendelkezhető alany (basis) u. m. a mész, magnesia és vas-sók.

Ha a bevitelt tiszta kovaszemekből álló homokba ültetett buzaszem terményét megvizsgáljuk, fel fog tűnni, miszerint az ammoniák maga képes nagyobb termék eredményt felmutatni, mint a növényektől felvett többi alany egyetemleges alkalmazása folytán nyervek. Miután pedig az ammoniák nem csak légeny tartalmu tápszer, hanem egyszersmind egyike a legerősebb alanyoknak, következtetnem kellett: *Miszerint az ammoniák a növény gyökerei által nem csak mint a légeny tartalmu tápnedvek képzésére elkerülhetlenül szükségelt tápszer, hanem főképp a káli és natron hiányában mint erős alany vétezik fel, mely a levelekben eszközölt átalakulás után légeny tartalmu szerves tápanyagokat képezvén, az alany jellegét elveszti és így a növényben újabb felvételre okot szolgáltat.* A legénynek, ha szabad így kifejezni, jellemtelensége és alakoskodása különben oly ismert tények a vegyészek előtt, hogy azok miatt egyrésztől a fémek közé szándékozott soroztatni, másrésztől pedig máltó ivadékaikat egyrészt proteintesteknek elnevezték; így tapasztaltatt róla az is, hogy a szükölködő növény őt, mint mentőt felveszi, később pedig létének nagy ellenét tapasztalja benne.

(Itt megmagyarázza Benkovics a fa-rost gyors képződését a kálisók jelen léte mellett, míg a gyümölcs képzés a kálisók apadásával vagy szétosztódásával a légeny tartalmu tápanyagok felvétele által mozdítatik elő.)

A mondottakból látjuk miszerint a nagyobb légenyassimilátív nagyobb gyümölcs termés követi; ez a netalán felhalmozott légeny tartalmu tápnedveket oly mérvben veszi igénybe, hogy gyakran több évnék kell ismét eltelnie, míg a fa új gyümölcstermésre szükségelt tápnedveket ismét összegyűjtö A szőlőszeti és gyümölcset-praksisra nézve pedig az eladottakból azon következtetés vonandó, miszerint az ifjú vagy főképzési korban a tenyészet ne háborgatassék tetemes mértékben légeny tartalmu tránya által, hanem nyujtassék az inkább mérsékelt adagban a már termő szőlőnek vagy gyümölcsfáknak akként, hogy ezen segélyből a káli se hiányozzék. Hogy hány esetben tartatik meg ezen mellőzhetlen szabály, tudja mindenki, ki az aranyos praxist közelről figyelemmel kíséri. (Folyt. köv.)

Gabona-árak.

Hivatalosan feljegyzették Pécs szab. királyi város 1899. évi március hó 2-án tartott heti vasárán

Buza	ősz	6	frt 80	kr. 6	frt 30	kr.
	tavaszi	—	frt —	kr. —	frt —	kr. —
Kétszeres	ősz	—	frt —	kr. —	frt —	kr. —
	tavaszi	6	frt —	kr. 5	frt 80	kr.
Rozs	ősz	—	frt —	kr. —	frt —	kr. —
	tavaszi	5	frt 60	kr. 5	frt 40	kr.
Árpa	ősz	—	frt —	kr. —	frt —	kr. —
	tavaszi	5	frt 10	kr. 5	frt —	kr. —
Zab	ősz	—	frt —	kr. —	frt —	kr. —
	tavaszi	5	frt 40	kr. 5	frt 10	kr.
Bökköny	ősz	—	frt —	kr. —	frt —	kr. —
	tavaszi	6	frt 50	kr. 6	frt —	kr. —
Repce	ősz	—	frt —	kr. —	frt —	kr. —
	tavaszi	—	frt —	kr. —	frt —	kr. —
Kukorica	ősz	—	frt —	kr. —	frt —	kr. —
	tavaszi	5	frt —	kr. 4	frt 50	kr.
Szenna	ősz	—	frt —	kr. —	frt —	kr. —
	tavaszi	2	frt 50	kr. 2	frt —	kr. —
Szalma	ősz	—	frt —	kr. —	frt —	kr. —
	tavaszi	1	frt 80	kr. 1	frt 50	kr.

Barcsi sertésziláló részvény-társaság heti tudósítása.

Hizlalásban lévő állomány 5201 drb. — Ebből leölésre érett — drb.

Takarmányárak Tengeri dara 5 frt 50 kr. Árpa-dara 6 frt 55 kr. — Tengeri 4 frt 80 kr. — Árpa 5 frt 55 kr

Laptalajdonos és felelős szerkesztő:

FEILER MIHÁLY.

NYILT-TÉR.

Neuheidene Daftleider fl. 10.50 per
Nobe und bessere Qualität. 2637
Weiße Seidenstoffe von 60 fr. bis fl.
11.46 p. Meter — glatt und gemultert (ca. 150 verfa. Qual.) — berendet roben- u. färbweise porto- u. tollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (R. u. S. Hofst.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

Vidéki megrendelések dis-cretio mellett legpon-tosab-ban esz-közöl-tetnek. parisi külön-leges-ségek (präser-vatif.) Kapható: **G R Ü N B A U M K.** PÉCSETT, Király utca 15.

HIRDETESEK

HELD GUSZTAV

kárpitos és díszítő üzlete (Pécsett, Mária és Megye-utczák sarkán.)

Ajánlja dús választéku kész kárpitozott butorait. Legdivatosabb szoba berendezések, ottománok, — legújabb parisi háló-dívánok továbbá

XV. Lajos korabeli kárpitdíszítések, legegységesebb butorszövetek, függönyök rojtjal, szőnyegek gyári áron számíttatnak. — Egyuttal ajánl-kozom mindenféle butor-, díszítő és bármily stílyú szoba-kárpitozás kivite-lére a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig a lehető legújanyosabb áron.

2'92 HELD GUSZTAV.

Felhívás.

Hivatalok, kereskedők és kiki bérmentes bekl-üldéssel kaphatja azonnal a legújabb, legelősebb és legújabb vezérs másológepek prospectusát. **Steuer Ottó** iró-és másoló-gep gyára. Berlin SW. Friedrichstrasse 243 sz. a.

Szavoszt Alphons

az országos magyar gazdasági egyesület párt-fogása alatt álló terménybizományi, olaj, gazdasági és kertészeti magvak üzlete BUDAPEST, V. Arany-lános utca 11. szám.

Ajánl arankamentes lóherét és lucer-nár, eredeti répamagvakat

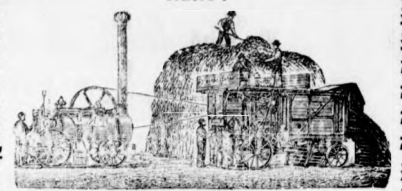
5 és 10 kros csomagokban is, a m. kir. állami megvizsgáló állomás ölm-zárával ellátva.

Minden egyéb kerti és gazdasági magva kat, főmagkevereket legelőbe és pázsitba; **valódi gépolajokat**

kocsikönt. carbolumot (fatelit'sre) ameri kai- és eszárpetroleumot, zsákoka', pony-vákat, lópokrócokat és minden egyéb gaz-dasági szükségleti cikkeket.

Részletes/árjegyzék kívánatra bérmentesküldetik. Minden részvett kiállításban első éremmel, a brü-seli kiállítás első osztályu díszoklevéllel kitüntette

Gazdáknak, malom- és géptulajdonosoknak fontos!

Műlakatosi műhelyemet egy **gépépítészeti és javító műhelylyel**

kibővittem és elvállalom minden e szakba vágó munkák legpon-tosab kivitelét u. m.: gőzgépek kazánok, mozdonyok, különösen utóbbiak tüzelő szerkezetének javítását vagy átalakítását. ugy mint bár mily gép-részeknek helyreállítását szakértő kivitelben jutányos árak mellett.

Előírányzatokkal vagy árjegyzékekkel szivesen szolgálók mély tisztetlel

Kindl Ferencz, Nepomuk utca 33. sz.

2556

Máriacelli gyomorcsöppek.

Kihűző hatású szer a gyomor minden betegségeiben.

Kapható minden gyógyszerárban.

Ünös! A valódi máriacelli gyomorcsöppeket sokat hamisítják és utánozzák. A valódihoz járul minden üvegnek piros, a fenti vedjeggyel ellátott borítékba kell gőgyölve lennie és a minden üveghez mellékelte használati utasításom meg kell jegyeznie lenni, hogy az I. kereszterben Gussek Henrik könyvnyomtatásában nyom-tatott.

Valódi minőségben kapható Pécsett ifj. Er-reth János, Göbel Kálmán, az Irszalmarendben, Sipőcz István, Zsiga László gyógyszerárban. — Barson Kohut Sándor gyógyszerárban. — Mohá-cson Luizer Viktor, B.-Mágoos Szép Geza. — Pécs-váradon Dvorsky Béla. — Siklóson Rónay Ferenc és Petrasch. — Sásdon Keller János. — Szigetvár von Salamon Gyula és Visy Sándor. — Szászváron Baltha László. — Villányon Csathó Gyula. — Valsz-lón Horváth Ignác gyógyszerárban.

Árlejtési hirdetmény.

Alőlírott községi előljároság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a

község házának

jóváhagyott terv szerinti építése Dályokon 1899. évi március hó 21. napján d. e. 9 órákor a körjegyzői irodában tartandó zárt írásbeli árlejtésben kiadatul fog.

Ez okból felhivatnak a vállalkozók, hogy 50 kros bélyeggel és ígératküzhöz ké-pest 10% bánatpénzzel ellátott zárt írás-beli ajánlataikat — annak határozott kije-lentése mellett, hogy az építési terv s feltételek teljesen ismertek — f. évi március hó 20. napjáig alőlírottaknál annál inkább benyujtsák, mert később érkezettek figye-lembe nem vétetnek.

Az építési terv s feltételek a körjegyzői irodában bármikor betekintheők.

Kelt Dályokon, 1899. évi március hó 4. napján.

Neumayer Miklós s. k., körjegyző. **Stipánovich Vinkó s. k.,** bírő.

SCHLICK-féle vasöntőde és gépgyár részvény-társaság Budapest.

GYÁR és IGAZGATÓSÁG
VI. külső váci-ut 1696/99.

VÁROSI IRODA és RAKTÁR:
VI. váci körút 57.

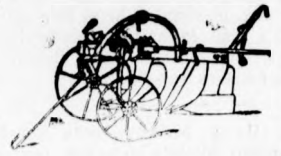
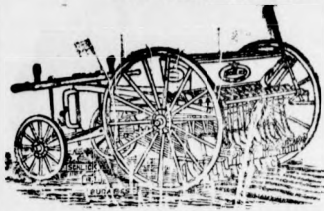
Gőz- és járgánycséplő készülétek.

SCHLICK-féle szab.

két- és háromvasu ekék.

SCHLICK-féle szab. „Haladás” sorvetőgépek.

Szörvavető gépek.

Schlick-féle szab. Rayol-ekék Schlick- és Vidats-féle eredeti egyvasu ekék és táljművelő eszközök, bórónák és rögtörő hengerek, szecsavágók, répavágók, répazúzó, tengeri morzsolók, esőves tengeri darálók, gabonatisztító rosták őrlőmalmok stb.

Az összes ekké tartalék-részei készletben tartatnak. — Ellényös fizetési feltételek. — Legolcsóbb árak.

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

JEGYZET. Van szerencsénk ezenül t. c. üzletbarátaink becses tudomására hozni, hogy noha a VI. váci körút 57. sz. a lévő irodánk legnagyobb részét a külső váci úton lévő gyártelemlinkre helyeztük át, mindazonáltal az irodai addigi helyiségünkben t. üzletbarátaink kényalmá érdekében egy városi irodát tartunk fenn, valamint, hogy nyugott építési cikkeink és gazdasági gépeinkből raktárt létesítettünk.

Kiváló tisztelettel
A Schlick-féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság igazgatósága.

Nincs többé fogfájás! Könnyen vérző beteg és gyalladt foghust gyógyít és erősít, a fogkövet eltávolítja és közpödést meggátolja; a szájbűzt azonnal megszünteti naponta használatnál

cs. és k. udvari fogorvos és udv. szállító, valódi
Dr. POPP világ- Anatherin
hírű szájbvize
kétser oly nagy palackokban mint eddig.

Ezzel egyidejűleg alkalmazandó

Dr. POPP fogpasztaja mely a fogakat folyton egészséges és szép állapotban tartja

Dr. POPP Anatherin fogpasztaja mely a legjobb és legfinomabb szer a fogak tisztán tartására és a foghús megerősítésére.

Dr. POPP fogpora ragyogó fehérségű fogakat kőlesőnző nélkül, hogy mint más fogporok a fogak zománczát megsejtene.

Dr. POPP növényesszappana a legjobb gyógy-pipere-szappan, minden nemű bőrküritések ellen és különösen fűrdőkhöz.

Dr. POPP napraforgó (szappan) (nem glicerinn) A Vénus legújabb és a legfinomabb divat-pipere szappanok. A bőrt hársnyofinomá teszik.

Árak: Anatherin-szájvíz 50 kr., 1 lrt és 1 lrt 40 kr., Anatherin fogpasztaja téglében 1 lrt 22 kr. Aromatikus fogpasztaja 35 kr. Fogpor dobozban 63 kr. Növényesszappan 80 kr. Napraforgó szappan 40 kr. Vénus szappan 50 kr. E szerek kaphatók: Pécsen: Ifj. Erreth J., Sipőcz J., Zsiga L., Göbel K., és az igalmasok gyógyszerárában, Alt és Böhm, Obetko Zs., Pacher E. kereskedéseikben.

Elismerések.

Hogy dr. Popp J. G. udvari fogorvos Anatherin szájbvize házzammal mindenkor legnagyobbsikerrel! ön használatva, ezenül igazolva. Eszók. Maljevac Péter s. k. alispán.

T. ur! Én már több év óta használok az ön méltán híres Anatherin-szájbvize a legjobb sikerrel, hanem az annyira utánoztatik, hogy egyenesen önhöz fordulok, hogy postánutárvétellem nekem 4 íveg Anatherin-szájbvize és 2 skatulya fogport küldjön.

Dr. Michnetz Lajos, járásosor Szendrőn.

Van szerencsém értesíteni, hogy Anatherin-szájbvize a legtöbb fog- és szájbajnál a legjobb sikerrel alkalmazom és állandó használatra ajánlom.

Nagy-Miklós. Dr. Fetter J.

Hamisításoktól óvakodjunk!

Népszínházi műsor.

E saison legkiválóbb ujdonságait ajánljuk alábbiakban, melyek csinos kiállításunknál fogva

alkalmi ajándéku
igen cölszerűek és kedvesek.

Kontri: Kisvárosi hírességek. 5 pompás dal, 1 lrt 50 kr. Suhanc és Tücsök betét dalai, 60 kr. és 80 kr. Nádor Gy: Uzsai gyöngy, 14 dal és Magduska öröksége, 13 dal, 1 lrt 50 kr.ival. Az utóbbi évek legzsebb népszimű zenéje e két fizet. Szedte-vette nagysám betétaljai 1 lrt. Nebantsvirág. mazurka 60 kr. Pipacsész király keringője 1 lrt. 25 legújabb dal könnyű ártatban 1 lrt. 45/28

Nádor Kálmán,
Budapest, Károly-körút 8. sz.

Kitüntette:

Décs 1887 Budapest 1885 Pécs 18 8
dícsérő oklevél. kiállítási nagyerem. Áll. ezüstérem

Domjan Othmár

Pécs, Arpád-utca 37. sz.

teke asztal, butor-
és épület asztalos.

Ajánlja magát épület-munkák, ebédlők, hálószobák elkészítésére szolid és korszerűtlenek megfelelőleg.

Megrendelések jutányos árak mellett gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

257

ÉRTESÍTÉS.

Hogy igen tisztelt vevőim igényeinek minél inkább megfelelhessenek, a

pellérdi uradalom tejárulásán
kívül a

görcsönyi uradalom tejárulását is

megszereztem s azon helyzetben vagyok, hogy a legkiválóbb minőségű hamisítatlan tejet zárt palackokban házhoz szállíthatom

literjét 8 kr.ival számítva

ugy télen mint nyáron.

Mély tisztelettel

Scheibner J.
fűszerkereskedő.

Üzlethelyiség változtatás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, miszerint 23 év óta itt Pécsen gyakorolt szabóüzletemet az „Arany Hajó” szálloda átellenében, a volt Zirner-féle üzleti helyiségbe tettem át.

Az eddig tanusított bizalmukért köszönetemet kifejezve, kérem ezenül is szives bizalmukkal megtisztelni.

Kiváló tisztelettel

Grün Bernát.

férfi szabó.

A „Pécs“ kishirdetése.

Minden szó egyszeri beiktatása 2 kr.

Szép fekvésű

szőlő a Donatus hegyen, kút közelében, jutányos áron eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Bérbeadó

birtok Tolna megyében 780 holdnyi birtok, gazdasági épületekkel és lakházzal, szőlővel bérbe adó. Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Kerestetik

egy 4-5 szobából álló

utcai lakás a Széchenyitérven vagy a király utcában.

Zongora-órákat

ad házakban egy intelligens zongora tanítóné. Címe a kiadóhivatalban.

Tárgas, szellős

borpince

bérbe adandó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Mell és gyomor betegeknek

nincs hatásosabb gyógyszer, de nincs egészségesebb ital sem, mint a világhírt

pilseni sör

a pilseni polgári sörfőzdéből.

Külakást, pincét, vagy más helyiséget bérbe adni vagy bérbe venni akar forduljon a „Pécs“ kishirdetőjéhez.

Jártas

biztosítási ügynökök azonnal felvételnek. Cím a kiadóhivatalban.

Üzyes biztosítási acquireur, ki ily minőségben már alkalmazva volt, **fix fizetés és jutalék** mellett kerestetik. — Ajánlatok intézendők az „Assicurazioni Generali“ pécsi főügynökségéhez.

Egy garnitúra.

és több butor jutányos áron eladó. — Bővebbet Iskola-utca 11. szám.

Külakást, szőlőt vagy birtokot bérbe adni vagy venni akar forduljon a „Pécs“ kishirdetőjéhez.

Kellemetlen szájszag és fogfájás ellen.

Érdem-éremmel kitüntetett

Schulhof Károly Róbert

manchesteri lakos által feltalált és osztrák császári és magyar kir. kizárólagos szabadalmat nyert

Szopiana szájszesz.

Ara kicsinyben 1 üvegnek: 1 frt 05 kr. o. é.

Raktárak: Göbel Kálmán gyógyszerész úrnál Pécsen. **Török József** gyógyszerész úrnál Budapesten és minden nagyobb vidéki gyógyszerertárban. **Biró János** gyógyszerész úrnál Kolozsvárott.

Főraktár **Dr. Schulhof Adolf** úrnál Pécsen.

Kapható: **Sipőcz István** gyógyszerertárban. **Reinfeld A.** Alt és **Böhm** üzletében.

Több mint 800 elismerő bizonyítvány orvosi tekintélytől előmutatható. 2279

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

az egész világon a legfokozottnak elismert mérlegszerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek szisztematikus rendszerek, rendkívül érzékenyek és tolosúlylival vannak ellátva.

Tartósság, pentosság és könnyű kezelésüknek fogva az összes világkiállításon első díjat nyert legkiválóbb mérlegek.

A jutányos árakban, melyek súlyokkal számított tizedes mérlegek áráinál nem magasabbak, a hitelesítés, csomagolás és vasútra való feladás költségei, befoglaltnak. Gazdasági székér-szak-mérlegeink valaminek marhamérlegeink a legkedveltebb mérleg szerkezetek. Gyártásuk állami felügyelet alatt áll.

Cím: **Osztrák-magyar Fairbanks társaság mérleg-és gépgyára John Block vezérigazgató Budapesten, Andrássy-ut 23.**

Árjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda. Gyár: Újpest, K. Megyer.

AZ „ANKER“

élet- és járadék biztosító-társaság

Vezérképviselőség: Budapesten, Dóktér 6. sz. saját ház „Ankerudvar“

A társaság minden az ember életbiztosítására vonatkozó üzletekkel foglalkozik, u. m.: a) túlélési és kihazasítási biztosítások; b) haláleseti biztosítások; c) járadék biztosítások.

Nyereményrészül fizetett a társaság a) haláleseti biztosítások után az évi díj 25% -át; b) a túlélési és kihazasítási biztosítások után az évi tőkének 30% -át, s így minden biztosított 1000 frt után tényleg 1300 frt fizetett.

Részvénytőke és biztosítéki alap 1887. december hó 31-én frt 34,513,072-95

Az utolsó üzlet jelentés szerint a bizt. állomány 1887 dec 31. volt és 163,330,602-42 tőke, 48,966-44 járadék.

A társaság létezése óta haláleseti és kihazasítási biztosításokért 1887. d. c. hó 31. ig kifizetett 58,929,495-40

Díjkönyvecskével és felvilágosítással szolgál a vezérképviselőség Budapesten, vagy a helyi ügynök.

Utolsó ügynökök biztos fizetés és jutalék mellett felvételnek, ebbeli ajánlatok a vezérképviselőséghez Budapestre intézendők. 2616

A pécsi nemzeti casino egyesület részvénybirtokosaihoz!

A pécsi nemzeti casino-egyesület részéről 1889. évi január 20-án megtartott közgyűlés — 9. sz. határozatában — az egyesületi részvény-kötvények készpénzben beváltását elrendelvé, az ez értelemben szükséges intézkedések megtételével, az igazgató-választmányt megbízta.

Ennek megfelelőleg közhírré tétetni határozatott, hogy az egyesületi részvény-kötvények: 1889-ik évi április hó 1-étől kezdődőleg, 42 forint teljes névértékben és 1889. évi április hó 1-én esedékes évi 2 frt 52 kr kamat értékben beváltani, illetve készpénzben kifizetetté fognak; mégis oly módon, hogy a vonatkozó eredeti részvény-kötvények, avagy az időközben netán elveszett részvényekre vonatkozó bírói megsemmisítési végzések — a megfelelő kamat-szelvényekkel együtt, a beváltáskor átadandók lesznek.

Miről érdekeltek azzal értesítettek, hogy a részvény-kötvények beváltása folyó évi április hó 1., 2. és 3. napjain mindenkor d. u. 5-7 óra között az egyesület helyiségében fog eszközöltetni.

Az ugyanezekkor be nem váltott részvény-kötvények után további folyó kamatok fizetetté egyáltalán nem fognak; — és a be nem váltott részvény-tőké, a már lejárt kamatokkal, ezen időn túl csak az egyesület igazgató-választmányához benyújtandó írásbeli kérelem útján és az igazgató-választmány határozata alapján fognak kifizetetté.

Kelt Pécsen, a „pécsi nemzeti casino-egyesület“ igazgató-választmányának 1889. évi február hó 18-án tartott üléséből.

Jeszenszky Ferencz, elnök.

NINCS TÖBBÉ FOGBAJ

soulaki (Gironde) apátság (Dom Maguelonne)

Rr. Pp. benediktinusainak

Elixir, por és fogpép

használatá után

Kitüntetve 2 arany érem, és pedig a boroszlól 1880. évi és a londoni 1884. évi legelső jutalmak által.

Feltalálótató 1373-ban Boursand

Péter szerzetes által.

Benediktinusok ezen fogelixir-jének naponta való használatá folytán, a melyből egy-két cseppnyi vízben feloldva használható, megelőzi és gyógyítja a fog megfergesedését, a mennyiben fehérré teszi a fogakat és megerősíti s tökéletesen egészségessé teszi a foghúst.

Igazi szolgálatot vélünk tenni olvasóinknak, amidőn e régi és hasznos szert figyelmükbe ajánljuk, a mely a legjobb és egyedüli gyógyszer a bajok ellenében. 2555

Alapított az üzlet 1807-ben, főügynökség: **SEGUIN** Bordeaux.

Kapható minden illatszertárban, gyógyszerertárban és fűszerkereskedésben.

Főraktár ALT és BÖHM utcaútnál Pécsen Király-utca.

STERNBERG ARMIN hangszer-gyára.

Budapest, VII. kerépesi ut 36. (a Rókus kórházzal szemben).
Mindennemű ütő-, vonó- és fúvó-hangszer, harmonika- és harmonium-gyára és legnagyobb választék raktára. Belföldi és valódi olasz hurok raktára.
A legújabb feltűnést keltő **mechanikai salon hangszer**ek mint: **Ariston**, **Herophon**, **Orpheus**, **Phonix**, **Simphonion** főraktára.

Legújabb! Harmonika-fuvola 12 billentyűvel, melyek a szájába való könnyű befuvas által kellemes hangokat adnak. Azonnal megtanulható és játszható. Mindenkinék, kicsinynek, nagyoknak egyaránt alkalmas mulató-eszköz. Ára 2 frt. Mindennemű hangszernek javítása pontosan és jutányosan teljesítik. Ocska hangszerok újakra becszereltetnek. 200 képpel díszített nagy hangszer-katalogus kívánatra ingyen és bérmentve küldetik. Harmonikáról és armoniumról külön képes árjegyzék kéréndő.

2692 1889. Árverési hirdetés.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr Visy István pécsi lakos végrehajtatának

Verbenác Mánda férj. Stepanovics Misóné végrehajtást szenvedő 200 frt tételekötetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék, a pécsi kir. járásbíróság területén lévő Szökéd községben fekvő, a szökédi 10. sz. tjkben felvett I. 12. hsz. 11. sz. házból udvar-

kert, 1/4 telekből + 202, 204, 233. hsz. fekvőségéből alperest illetett 3/4 részére az árverést 1544 forintban azonnal megállapított kikiáltás írában elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi május hó 2-ik napján d. e. 10 órakor Szökéd, a község hazánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsírának 10% át, vagyis 154 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42.

Üzlet-megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a **Mödlingi dús cipőgyári raktáramat, mely egyedül a maga nemében,** Király-utca 15 sz. a. a „Hattyu” épületben Krausz J. Lipót úr eddig birt helyiségében megnyitottam.
A n. é. közönség becses pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel

- SCHLESINGER JÓZSEF.**
- Meghatározott gyári árak:
- 1 pár uri cipő 3 frt 60-tól 8 frtig,
 - 1 „ női „ 3 „ 20 „ 7.—
 - 1 „ gyermek „ 1 „ — 4.—
 - 1 „ orosz bagaria csizma „ 10 50
 - 1 „ félmagas szárú „ 8.—
- Külföldön ajánlható a tavaszra:
- 1 pár uri cipő Kitt, lakboritással 5:50
 - 1 „ „ párizsi „ 4:00
 - 1 „ „ arany lack „ 2 60
 - 1 „ „ párizsi „ 2.—

Nálam vásárolt cipők szintén gyári árak mellett javíthatnak u. m.: 1 pár talpalás 80 krtól 1:20-ig, egy pár fejelés 1:50 krtól 250-ig.

2558

Kisebb javítások ingyen.

A legolcsóbb és legjobb bevásárlási forrás

TICHO FULOP

áruháza Brűnben, Krautmarkt 21 és Rathhausgasse 17.

Női ruha kelmék

A legújabbak és lelegezán sabbak tavaszi és nyári időnyre 100 ctmr. széles
1 ruha = 10 Mtr 4.50

Brűnni posztóneműek

férfi öltönyökre, legjobb minőségben és legújabb színekben, egy teljes uri öltönynek
3¹⁰ Mtr. 3.75

Rumburgi Oxford (jó mosó)

legszebb mintákban
1 vég 30 rőf 4.50
Legjobb minőségű 6.50

Sternbergi kanavász

szintartóságotért jóállású. Egy rőf széles, különféle színekben, csikozva vagy kockázva
1 vég 30 rőf 5 frt
1-a minőségű 6 frt

RUMBURGI kék vászon

3/4 széles, különösen jó férfi-fehérműnek
1 vég 30 rőf 6.50

Házi vászon

legjobb minőségű teljes 30 rőfös
1 vég 3/4 „ 4.50
1 „ 1/2 „ 5.50

CHIFFON, NŐI INGEK

igen jó minőségű, kitűnő férfi, női és gyermek fehérneműnek, 90 ctmr. széles
1 vég 30 rőf a 4.50, 5.50, 6.50, 7.50

Női ingek

jó chiffonból vagy vászonból, széles csipkével díszítve, teljes nagyságban
6 drb 3.75

Egy Jute függöny

török mintával, teljes hosszúságban
Első minőségű 3.50
Második „ 2.50

Egy Jute Garnitúra

Áll 2 ágyszerűből és 1 asztalterítőből, teljes hosszúságban, legsz. kivitelben
3.50, Ripszből 4.50

MARADEK futó szőnyeg

10 mtr. hosszú erős minőségű
3 frt 50 kr.

Nyári nagykendő

ezérnázva 3/4, hosszu 1.20
Beige gyapottól 3/4, hosszu 3 frt.

Újdonságok nyári mosó-szövetekben

férfi öltönyökre (szintartós) sima, csikos és kockázott: Egy teljes férfi öltöny — kammarn 6:40 mtr 3 frt
Egy teljes férfi öltöny — vászon 6:40 „ 4 frt
Egy teljes férfi öltöny — legjobb vászonból 5 frt

Minták ingyen és bérmentve. — Szétküldés utánvétellel.

Valentin Károly fia

zongora, pianó és harmonium raktára
Pécs, Széchenyi-tér takarékpénzt. épület II. em.

Zongora kölcsönző intézet a vidékre is.

Régi zongorák újakra cseréltetnek

Minden nemű

átalakítás valamint javítások elfogadtnak, pontosan és jól eszközöltetnek

Részlet-fizetésre is!

Több mint ötven éven át. a bőr ápolására

Általánosán közkeletteltségnek és jónak bizonyult

Lohse-fele Eau de Lys, egyedüli szer, szépül ellen; biztosan eltávolít minden bőrszenyvedet, sárga foltokat, pattanásokat, rezfoltokat, az arat, nyakat, kart és kezeket hófehérre teszi, és azoknak üde, egészséges színt kölcsönöz. Eredeti üvegekben használati utasítással együtt á 1 frt 40 kr és 2 frt 7.

Lohse-fele Liliom tej-szappan, tisztaságánál és finom voltánál fogva legkínzóbb szappan, nagy zsírtartalmanál fogva pedig bőrt simává teszi és puhán tartja. Drbja 60 kr., gazdagon illatszerzve 1 frt.

Lohse-fele liliom hölgypor ugy nap-pali, mint estéli használatra; rendkívüli finomságú, a bőrön láthatatlan és tartós, mint bár mily mnek létező hölgypor, szőke kéknek fehérés rózsaszín, b a r u a k n a k sárga, dobozonként ára 1 frt 80.

Kaphatók az egész Osztrák-Magyar monarchia minden előkelőbb gyógyszerüzében és pipere kereskedésben

Lohse Gusztáv

Berlin, Jäger-Strasse 46.

Az Általánosán ismert, jó hírnévnek árendő s több oldalulag kitűntetett sósborszesz készítményem — kelendőségemnél fogva — sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kivéte. elhatároztam, hogy azok on cin-jegyeimet módosítom s arra kérek nyomtatni saját hozam külső alakját veszem fő, bejegyztetve azt egy-szeszminél védjegyként a budapesti iparkamarnál. 2523

SÓSBORSZESZ

gyors enyhítést eszközöl: esuzos szaggatás, fagyás, fog-és fejfájaldalmak, szemgyengeség, bennütások, zsongorok stb ellen de különösen a bedörzsölés-kenő-gyűrő-gyönggördőnál (massage) igen jó hatásúnak bizonyult. Fagfűtött szőrül is igen ajánlható, a meenyiben a fogak fényét elősegíti, u foghúst erősíti és a száj tisztá, szagtalan lzt nyer a szesz elpárolgása után, valamint ajánlatos e szer felhasználására is hajidegek erősítésére, a fejkorpa-képződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Ara egy nagy üveggel 1 frt, egy kisebb üveggel 50 kr.

Brázay Kálmán

Budapest, IV. kerület, Múzeum körút 23. sz.

Kapható Pécsen: Mulldini Lukács, Nick K., Simon J., Obetko Zs., Lill J. Ottlinger G., Tieselmann A., Spitzer Jakab, Böhm Nándor, Frankfurter A., Tüll Sándor, Cserei Antal, Blanhorn M. J., Léja István, Elizer János, Dobzay Antal, Irgalmasok gyógyszerüzára, Spitzer Ádám, Balázs Odón, Kovács Mihály, Blauhorn A., Hordlein Lajos, Spitzer Sándor fia, Weber Ferenc, Blauhorn József, Bayer Ferenc, Bercsek Károly, Sipőcz István, Hergert József, Mauthner Mór, Mitzky Mór, Rch Vilmos, Göbel Kálmán, Friedmann József, Scheibner J., ifj. Rézbányai János, Gyimóthy Gyula fő- és főoküzletében.

373. sz.

2642.

Árverési hirdetmény.

A m. kir. tudomány egyetem alap. pécsváradai — valamint a vallás alap vaiszlói uradalom tulajdonát képező alább jelzett bértárgyak hasznosítása iránt

1889. évi április hó 8-ik napján Pécsváradon, a közalap. számtartóság hivatalos helyiségében délelőtt 10 órakor

zárt ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverés tog tartatni.

A bértárgyak a következők:

Baranya megye **MARAZA** község határában fekvő 139 hold 466 ölet tevő földbirtok 1890. évi január hó 1-től 12 évre, kikiáltási évi bér 837 frt.

Baranya megye **VAISZLÓ** községében levő nagyvendéglő épület, 1890. évi jan. 1-étől 3 évre, kikiáltási évi bér 1000 frt.

Baranya megye **HIDVÉG** községében levő kocsma épület, 1890. évi jan. 1-től 3 évre, kikiáltási évi bér 240 frt.

Baranya megye **BESENCZE** községében levő kocsma épület, 1890. évi jan. 1-től 3 évre, kikiáltási évi bér 120 frt.

Baranya megye **PÁPRAD** községben levő kocsma épület, 1890. évi január 1 től 3 évre, kikiáltási évi bér 100 frt.

Bérleti szándékozók sziveskedjenek a kikiáltási évi bérnek megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva vagy személyesen megjelenni, vagy pedig a feltételek értelmében s szabályszerűen szerkesztett, kellő bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatukat fent kitett nap délelőtti pont 10 órájáig a pécsváradai közalap. számtartósághoz benyújtani.

A bérleti feltételek a pécsváradai közalap. számtartóság és a vaiszlói urad. erdőgondnokság hivatalos helyiségében betekintheők.

Utó- vagy a feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Pécsvárad, 1889. évi március 1 én.

A pécsváradai kir. közalap. számtartóság.

HAVAS és RITTER

(ezelőtt MADARÁSZ és SZONTAGH)

gazdasági gép-, fecskendő- és szivattyu-gyár, vas- és rézöntőde PÉCSETT.

Ajánlanak legjobb szerkezetű gazdasági gépeket és földmivelő eszközöket u. m. eséplőkészleteket gőz- és lóerőre, kitünő sorvetőgépeket, szecska- és répavágókat, konkolyválasztó és tisztító-rostákat, egy vagy többbarázdás ekéket, ugy kapáló és töltőgető eszközöket; továbbá minden eddigi készítményeket fölülmuló **szab. városi, községi és kisebb fecskendőket** és hydrophorokat, melyet az általunk **szab. állitható ercdugatyukkal** vannak ellátva; ezek előnye abban áll, hogy bőrozést nem igényelnek és mindaddig, míg a szivattyu hengere végleg el nem kopott, ennek átméretéhez könnyen igazíthatók.

Elvállalnak **vízvezeték berendezéseket**, mély és közönséges kutak készítését akár kézi, akár járgányhajtásra. Készletben tartanak **kutállványokat** és **kutkagylókat**, **kutcsöveket** öntött vagy vont csőből.

Készítenek **malomberendezéseket** gőz- és vizerőre, valamint a **gépészeti szakmába vágó mindennemű munkálatokat**

Javításokat elfogadnak, s azokat pontosan eszközlik.

Jól berendezott **vas- és rézöntődjükben** megrendeléseket bármily mennyiségben és nagyságban akár saját, akár idegen minták vagy rajzok szerint kittingő anyag felhasználása mellett teljesítenek.

Avult öntött vasat és rézet illő árban vesznek.

Uj vagy javított órakért 5 évi írásbeli jótállast nyujtok.

Tömör arany jegygyűrűk

legszebb kivitelben mindenféle súly és nagyságban. Dús választékban 13 próbás bécsi fémjelzésű ezüst étszerek modern kivitelben hat, tizenkét és huszonnégy személyi összeállításokban 1000 gram 90 frt. hozzá való szarvasbőr tok ingyen.

Monogram-vésés a nálam vett tárgyakhoz darabja 15 krajczár diszes kivitelben.

Ékszerek rendkívüli szép drágakövekkel

és kivitelben, gazdag választékban, tetszés szerinti összeállításban a raktáron vannak 25 frttól 1000 frtig.

Schönwald Imrénél

óras és ékszerész,

Pécsett Király fő-utca a „Hattyu“ épületében.

Órajavítások mérsékelt áron legjobban javíttatnak.

